

# KAZAKİSTAN



EYLÜL 2016



# COĞRAFI KONUM

- 2.724.900 km<sup>2</sup> yüzölçümüne sahip olan Kazakistan, yüzölçümü açısından dünyanın dokuzuncu, eski Sovyetler Birliği ülkelerinin ikinci en büyük ülkesidir.
- Türkiye'nin yaklaşık 3,5 katı büyüklüğündeki ülke, Orta Asya'da Çin'in kuzeybatısında, Ural Nehri'nin batısında yer almaktadır.
- Ülkenin sınır komşuları Çin (1.533 km), Kırgızistan (1.051 km), Rusya (6.846 km), Türkmenistan (379 km) ve Özbekistan (2.203 km)'dir.
- Kazakistan'ın Aral Gölü'ne 1.070 km'lik ve Hazar Denizi'ne 1.894 km'lik sınırı da bulunmaktadır.



# İKLİM ÖZELLİKLERİ

- Ülkede tam anlamıyla karasal iklim hakimdir. Bu nedenle çok soğuk kışlar ve çok sıcak yazlar yaşanmaktadır.
- Kuraklık süresi ve sıcaklık farkları büyüktür. Yazın ortalama hava sıcaklığı kuzey bölgelerinde 20°C, güney bölgelerinde ise 30°C'dir.
- Kışın ortalama hava sıcaklığı ise kuzey bölgelerinde -20 ila -22°C, güney bölgelerinde -4 ila -8 °C'dir.
- Astana'daki ortalama sıcaklıklar kışın -18°C, yazın 20°C'dir. Almatı'daki ortalama sıcaklıklar ise kışın -8°C, yazın 22°C olmaktadır.
- Yıllık metrekareye düşen yağış miktarı ortalama 250-350 mm<sup>3</sup>'tür.



# GENEL BİLGİLER

- Başkent : Astana
- Resmi Dil : Kazakça ( 1.resmi dil ) , Rusça ( 2. resmi dil )
- Yüzölçümü : 2.724.900 km<sup>2</sup>
- Nüfus ( 2015 ) : 17,9 milyon
- Nüfus Yaş Dağılımı : 0-14: % 25  
15-24: % 16  
25-54: % 43  
55 ve üstü: % 16
- Ortalama Yaşam Süresi: 71 (erkekler:66 kadınlar:75)



# EKONOMİK BİLGİLER

- Para Birimi : Tenge ( KZT )
- GSYİH : 216.598 ( Milyon \$ )
- Kişi başı GSYİH : 12.068 ( \$ )
- Büyüme Oranı : 3,2 %
- Yıllık ortalama işsizlik oranı 1999 yılında %13,5 iken, 2015 yılında %5' e gerilemiştir.
- Reel ücretlerdeki artış da olumlu etkilerini göstermeye başlamış olup, tüketim malları ithalatı artış eğilimine girmiştir.





# DIŞ TİCARET VERİLERİ

- İhracatının önemli kısmını petrol ve ana metaller oluşturan ülkenin ihracat gelirleri bu ürünlerin dünya fiyatlarındaki değişimlerinden önemli ölçüde etkilenmektedir.
- Kazak ekonomisi tüketim malları açısından yüksek düzeyde ithalata dayalı bir ekonomidir.
- Ülkede gerçekleştirilen üretimin büyük çoğunluğu petrol ve doğal gaz sektörlerinde yoğunlaşmış olup, sermaye ve tüketim mallarında üretim iç tüketimi karşılayacak seviyede değildir.
- Sermaye ve tüketim malları üreticilerinin çoğunluğu ise fiyat ve kalite bakımından ithal malları ile rekabet edebilir düzeyde değildir.
- Petrol sektörü yatırımlarındaki ve üretimindeki artış sermaye malları ithalatındaki artışın diğer bir önemli nedenidir.



# ÜLKENİN DIŞ TİCARETİ ( Milyar Dolar )

	2013	2014	2015
İhracat	82,5	78,2	41,8
İthalat	48,9	41,2	19,4
Dış Ticaret Hacmi	131,4	119,4	64,2
Dış Ticaret Dengesi	33,6	37,0	22,4

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

# KAZAKİSTAN'ın İHRACATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI ( Milyar Dolar )

	2014	2015	Değişim 2014-2015 ( % )	Pay 2015 ( % )
1.İTALYA	16.1	8.1	- 49,3	19,4
2.ÇİN	9.8	5.5	- 44,0	13,2
3.HOLLANDA	8.7	5,0	- 43,0	12,0
4.FRANSA	4.7	2.7	- 42,8	6,5
5.İSVİÇRE	4.5	2.7	- 41,4	6,5
<b>TOPLAM</b>	<b>78,2</b>	<b>41,8</b>	<b>- 46,5</b>	
<b>6.TÜRKİYE</b>	<b>2.3</b>	<b>1.9</b>	<b>- 15,4</b>	<b>4,5</b>



# **BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA** **KAZAKİSTAN'ın İHRACATI (Milyar Dolar)**

<b>ÜRÜNLER</b>	<b>2013</b>	<b>2014</b>	<b>2015</b>
Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	57.2	53.6	26.2
Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	3.4	3.3	2.2
Arıtılmış bakır, işlenmemiş bakır alaşımları	2.7	1.7	1.9
Radioaktif elementler ve radioaktif izotoplar vb. Bileşikleri, karışımları, artık	2.3	2.1	1.8
Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3.2	3,0	1.3

# KAZAKİSTAN'ın İTHALATININ ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMI ( Milyar Dolar )

	2014	2015	Değişim 2014-2015 ( % )	Pay 2015 ( % )
1.ÇİN	7.4	5.1	- 31,0	26,3
2.ALMANYA	2.3	2,0	- 14,2	9,8
3.A.B.D	2,0	1.4	- 28,6	7,2
4.İTALYA	1.0	1.2	13,2	6,2
5.UKRAYNA	1.2	0,8	- 31,6	4,1
<b>TOPLAM</b>	<b>41,2</b>	<b>19,4</b>	<b>- 53,0</b>	
<b>6.TÜRKİYE</b>	<b>1.0</b>	<b>0,7</b>	<b>- 27,3</b>	<b>3,6</b>

# **BAŞLICA ÜRÜNLER İTİBARIYLA** **KAZAKİSTAN'ın İTHALATI (Milyar Dolar)**

	2013	2014	2015
Tedavide/korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1.3	1.1	0,8
Demir/çelikten diğer tüp ve borular-kaynaklı vb.- çapı>406, 4mm	1.8	0,3	0,7
Telli telefon-telgraf için elektrikli cihazlar	1.0	1.1	0,7
Muslukçu, borucu eşyası-basınç düşürücü, termostatik valf dahil	0,6	0,6	0,4
Turbojetler, turbo-propeller, diğer gaz türbinleri	0,09	0,1	0,3

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

# KAZAKİSTAN'ın HAZIRGIYİM İTHALATI ( Milyon Dolar )

	2013	2014	2015	Değişim 2014-2015 ( % )	Pay 2015 ( % )
1.ÇİN	481	469	193	-58,8	29,7
2.RUSYA	128	152	129	-15,1	19,8
<b>3.TÜRKİYE</b>	<b>101</b>	<b>119</b>	<b>106</b>	<b>-10,9</b>	<b>16,4</b>
4.BANGLADEŞ	31	37	41	10,8	6,3
5.KIRGIZİSTAN	90	94	37	-60,6	5,8
<b>TOPLAM</b>	<b>831</b>	<b>871</b>	<b>506</b>	<b>-41,9</b>	

Kaynak: Trademap

# KAZAKİSTAN'ın TEKSTİL İTHALATI ( Milyon Dolar )

	2013	2014	2015	Değişim 2014-2015 ( % )	Pay 2015 ( % )
1.RUSYA	90	95	59	-37,9	30,0
2.ÇİN	125	117	53	-54,7	26,6
3.ÖZBEKİSTAN	19	19	16	-15,8	8,0
<b>4.TÜRKİYE</b>	<b>14</b>	<b>15</b>	<b>11</b>	<b>-26,7</b>	<b>5,8</b>
5.JAPONYA	5	5	10	100,0	5,1
<b>TOPLAM</b>	<b>253</b>	<b>251</b>	<b>149</b>	<b>-40,6</b>	

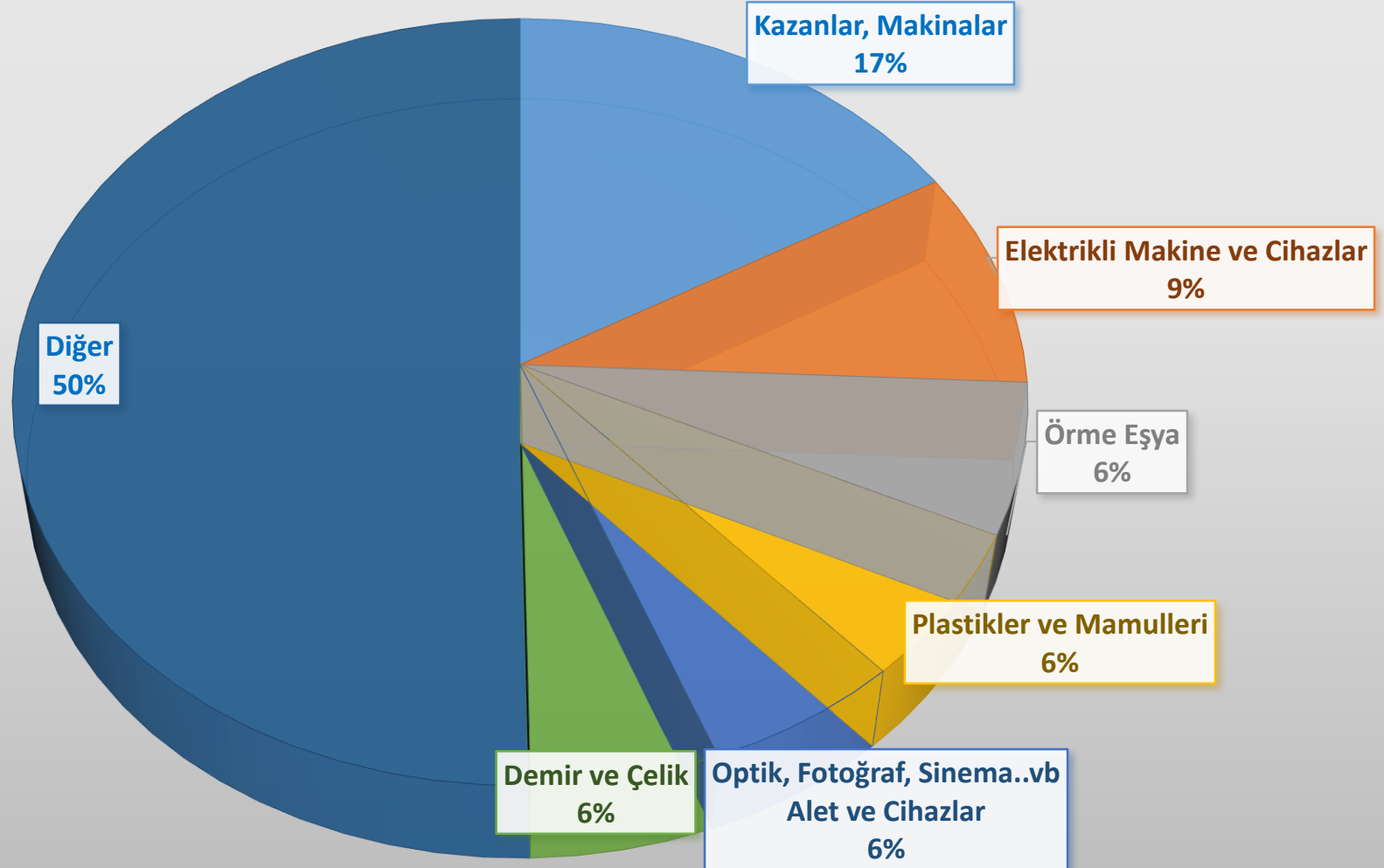
Kaynak: Trademap

# TÜRKİYE – KAZAKİSTAN TİCARETİNİN SEYRİ ( Milyon Dolar )

	2014	2015	2016 ( Ocak – Haziran )	2015-2016 ( Ocak – Haziran ) Değişim ( % )
Türkiye İhracatı	977	750	287	- 26,6
Türkiye İthalatı	2.453	1.389	691	- 15,7
Dış Ticaret Hacmi	3.430	2.139	979	- 19,3
Dış Ticaret Dengesi	- 1.475	-639	-404	- 5,8

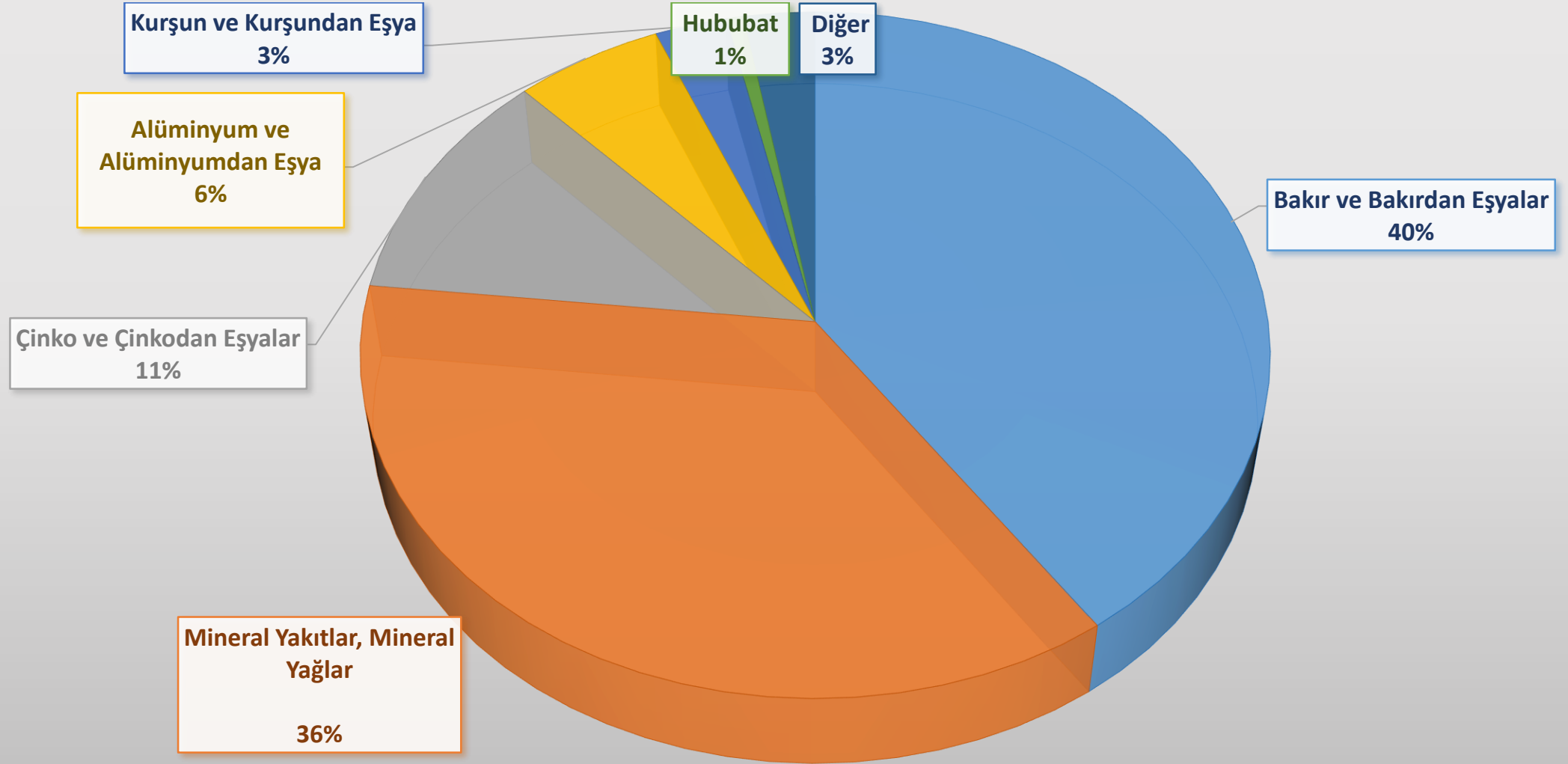
Kaynak: Ekonomi Bakanlığı

# KAZAKİSTAN'a İHRACATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER ( 2015 )





# KAZAKİSTAN'dan İTHALATIMIZDA BAŞLICA ÜRÜNLER ( 2015 )



# TÜRKİYE-KAZAKİSTAN HAZIRGIYIM DIŞ TİCARETİ ( Milyon Dolar )

	2014	2015	2014-2015 DEĞİŞİM ( % )	2016 ( Ocak – Haziran )	2015-2016 ( Ocak – Haziran ) Değişim ( % )
KAZAKİSTAN'a İhracat	80	94	17,5	53	17
Toplam İhracat	<b>18.485</b>	<b>16.743</b>	<b>- 9,4</b>	<b>8.602</b>	<b>6,8</b>
KAZAKİSTAN'ın Payı ( % )	0,4	0,5		0,6	
KAZAKİSTAN'dan İthalat	0,002	0,077	3750	0,0004	-----
Toplam İthalat	<b>3.062</b>	<b>2.847</b>	<b>- 7,0</b>	<b>1.206</b>	<b>- 8,7</b>
KAZAKİSTAN'ın Payı ( % )	0,0	0,002		0,0	

# TÜRKİYE-KAZAKİSTAN TEKSTİL DIŞ TİCARETİ ( Milyon Dolar )

	2014	2015	2014-2015 DEĞİŞİM ( % )	2016 ( Ocak – Haziran )	2015-2016 ( Ocak – Haziran ) Değişim ( % )
KAZAKİSTAN'a İhracat	17	14	- 17,6	8	21
Toplam İhracat	<b>8.536</b>	<b>7.588</b>	<b>- 11,1</b>	<b>3.833</b>	<b>- 0,7</b>
KAZAKİSTAN'ın Payı ( % )	0,2	0,2		0,2	
KAZAKİSTAN'dan İthalat	1	8	700	6	105
Toplam İthalat	<b>9.713</b>	<b>8.270</b>	<b>- 14,9</b>	<b>4.435</b>	<b>4,0</b>
KAZAKİSTAN'ın Payı ( % )	0,01	0,09		0,1	

# KAZAKİSTAN HAZIRGIYİM İHRACATIMIZDA BELLİ BAŞLI ÜRÜNLER

GTIP Dörtlü Kodu	GTIP Dörtlü Adı	2014 ( \$ )	2015 ( \$ )	2016 ( \$ ) ( Ocak – Haziran )	2015-2016 ( Ocak – Haziran ) Değişim ( % )
6109	TİŞÖRTLER, FANİLALAR, ATLETLER, KAŞKORSELER VE DİĞER İÇ GIYİM EŞYASI (ÖRME)	11.420.779	15.411.607	10.369.879	8,6
6110	KAZAK, SÜVETER, HIRKA, YELEK VB. EŞYA (ÖRME)	9.763.381	12.279.820	3.368.553	228,8
6203	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (YÜZME KIY	9.211.565	11.198.756	7.749.973	32,9
6204	KADINLAR VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ELBİSE, ETEK, PANTOLON ETEK, VB.(YÜZM	7.515.341	10.933.145	7.482.598	26,4
6104	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN TAKIM ELBİSE, TAKIM, CEKET, BLAZER, ETEK, PANTOLON, TULUM VE ŞORT (ÖRME)(YÜZ	3.927.057	5.080.176	3.122.220	4,1
6302	YATAK ÇARŞAFI, MASA ÖRTÜLERİ, TUVALET VE MUTFAK BEZLERİ	9.133.259	5.045.241	1.939.960	-41,4
6206	KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLAR İÇİN BLUZLAR, GÖMLEKLER VE GÖMLEK-BLUZLAR	3.184.779	4.628.890	3.043.480	23,1
6205	ERKEKLER VE ERKEK ÇOCUKLAR İÇİN GÖMLEKLER	3.663.681	4.533.231	3.087.994	25,9
6108	KADIN VE KIZ ÇOCUK İÇİN KOMBİNEZON, JÜP VEYA JÜPON, SLİP VE KÜLOT, GECELİK, PİJAMA, LİZÖZ, BORNOZ VB	2.997.884	2.958.982	643.710	-69,3
6115	KÜLOTLU ÇORAPLAR, TAYTLAR, KISA VE UZUN KONÇLU ÇORAPLAR, SOKETLER (VARİS ÇORAPLARI DAHİL) VE PATİK ÇO	2.005.646	2.462.091	1.579.494	28,2
<b>Genel Toplam</b>		<b>62.823.372</b>	<b>74.531.939</b>	<b>42.387.861</b>	

# BELLİ BAŞLI ÜRÜNLERDE KAZAKİSTAN GÜMRÜK VERGİ ORANLARI

GTİP	ÜRÜN TANIMI	VERGİ ORANI
6102.20	Pamuklu örme kadın kaban, manto, anorak, kolsuz ceket vb.	15% ( 2,0 EUR/kg'dan az olmamak kaydıyla )
6102.30	Suni-sentetik örme kadın kaban, manto, anorak, kolsuz ceket vb.	15% ( 2,0 EUR/kg'dan az olmamak kaydıyla )
6109.10	Pamuklu örme t-shirt	1.75 EUR/ kg
6109.90	Suni-sentetik örme t-shirt	1.75 EUR/ kg
6115.30	Suni-sentetik kısa konçlu kadın çorap	12%
6115.95	Pamuklu diğer kısa ve uzun konçlu çoraplar, ağ veya dantel içerenler	10%
6203.19.10	Pamuklu dokuma takım elbiseler	2.2 EUR/ kg
6203.19.30	Diğer dokuma suni takım elbiseler	2.2 EUR/ kg
6203.42	Pamuklu dokuma pantolonlar (denim dahil)	15% ( 1,4 EUR/kg'dan az olmamak kaydıyla )
6205.20	Pamuklu dokuma erkek gömlek	1.75 EUR/ kg

# KAZAKİSTAN GÜMRÜK BİRLİĞİ

- Rusya, Belarus ve Kazakistan arasında Gümrük Birliğine gidilmesine ilişkin anlaşma 27.11.2009 tarihinde imzalanmıştır. Kırgızistan'ın da bu birliğe katılması beklenmektedir. Uygulamaya 1. Ocak 2010 tarihinden itibaren geçilmiştir. Bu suretle üç ülke arasında tüm gümrük oranları zaman içerisinde sıfırlanmaktadır.

# KAZAKİSTAN PAZARINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- Doğal kaynakları ve iş olanakları açısından zengin olan Kazakistan, hızlı değişen bir piyasa görünümünü sergilemektedir. Bu açıdan ülkeye yönelik girişimlerde esnek ve sabırlı olunmalı ve ülkedeki risk faktörü gözardı edilmemelidir.
- Kazakistan, Türkiye ile iyi ilişkiler içinde olan Türk Cumhuriyetleri'nin başında gelmektedir. Ancak, Kazak nüfusunun %55'i çeşitli ırk ve dinlerden oluşan bir topluluktur; dolayısıyla bu özel durumun dikkate alınması tavsiye edilmektedir..
- Kazakistan'da yaz ayları çok sıcak olduğu için, bürokratların büyük çoğunluğu ceket ve kravat kullanmamaktadır. El sıkışma ve insanlara ilk isimleri ile hitap etme adeti son derece yaygındır. Görüşmelerin sonunda küçük armağanların (kalem, ajanda vb) verilmesi hoş karşılanmaktadır. Toplantılarda kartvizit değişimi yapıldığından, bir tarafı İngilizce, diğer tarafı Türkçe yazılı kart bulundurmak faydalı olmaktadır.



# KAZAKİSTAN RESMİ TATİLLER

- 1 Ocak - Yeni Yıl
- 28 Ocak - Kuruluş Günü
- 8 Mart - Kadınlar Günü
- 21 Mart - Nevruz Bayramı
- 1 Mayıs - İşçi Bayramı
- 9 Mayıs - Zafer Bayramı
- 25 Ekim - Cumhuriyet Bayramı
- 16 Aralık - Bağımsızlık Günü

# YARARLI ADRESLER

## • ALMATI TİCARET ATAŞELİĞİ

Adres: Turkish Consulate General  
Office of the Commercial Attache  
Tole Bi cad. No: 29 Ofis: 6-7  
Almatı/Kazakistan  
Tel: 00 7 727 / 293 00 22  
Faks: 00 7 727 / 293 00 26  
E-posta: [almati@ekonomi.gov.tr](mailto:almati@ekonomi.gov.tr)

## • ASTANA TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Adres :Turkish Embassy Office of  
the Commercial Counsellor  
Taşenova Str. No:3 Office:314  
ASTANA / KAZAKHSTAN  
Tel: 00 7 7172 / 70 46 71  
00 7 7172 / 70 46 72  
00 7 7172 / 70 46 73  
Faks: 00 7 7172 / 20 45 98  
E-posta: [astana@ekonomi.gov.tr](mailto:astana@ekonomi.gov.tr)

# KAYNAKÇA

- Uluslararası Ticaret Merkezi ITC İstatistik Veri Tabanı  
[www.trademap.org](http://www.trademap.org)
- T.C. Ekonomi Bakanlığı İstatistik Bilgi Sistemi [www.ekonomi.gov.tr](http://www.ekonomi.gov.tr)
- T.C Ekonomi Bakanlığı Web Portalı
- The World Factbook – CIA [www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/](http://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/)
- European Commission – Market Access Database  
<http://madb.europa.eu/>

# İTKİB GENEL SEKRETERLİĞİ

## HAZIRGIYIM ve KONFEKSİYON AR-GE ŞUBESİ

EYLÜL 2016

